No. 197. ANNO 1850. ARNHEMSCHE COURANT. Dingsdag 8 October.

Uittreksel van het Ontwerp van Gemeente-Wet, *dat dezer dagen door den minister van Binnenlandsche Zaken aan de Provinciale Staten is toegezonden.*

Het bestuur van elke gemeente bestaat uit een raad, een burgemeester en wethouders. — In elke gemeente is een secretaris en een ontvanger. — Dezelfde persoon kan zijn burgemeester, of secretaris, of ontvanger van meer dan eene gemeente, mits de bevolking van elke dier gemeenten 5000 zielen niet te boven ga. De bevolking eener gemeente wordt geacht te bestaan uit het door de laatste openbare volkstelling daarin aangewezen getal inwoners. In gemeenten beneden de 5000 zielen kan de betrekking van secretaris te gelijk met die van burgemeester, of met die van ontvanger door denzelfden persoon worden bekleed. De betrekking van burgemeester is met die van ontvanger onvereenigbaar. Een burgemeester kan niet tot secretaris zijner gemeente worden benoemd, dan met Onze toestemming. — De raad, onverschillig of de burgemeester er al dan niet lid van zij, bestaat uit: 7 leden in gemeenten beneden de 3000 zielen, 9 leden in gemeenten van 3000 tot 6000 zielen, 11 leden in gemeenten van 6001 tot 10,000 zielen en zoo opklimmenderwijs tot 40 leden, in gemeenten van boven de 100,000 zielen. — De leden van den raad worden gekozen door hen, die op de in art. 6 der wet, regelende het kiesregt, bedoelde lijst van kiezers voor den gemeenteraad zijn gebragt. Om kiezer van leden van den gemeenteraad te zijn, moet men in de directe belastingen de helft betalen van de som, in de kiezers van leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal gevorderd. Elke gemeente van 20,000 zielen en daarboven wordt in afdeelingen, ter inlevering der stembriefjes verdeeld. Eene plaatselijke verordening stelt die verandering vast. De gewone tijd, ter verkiezing der leden van den raad, is de eerste dingsdag der maand augustus. Alsdan wordt voorzien in de vervulling van de plaatsen der leden, die met den volgenden eersten dingsdag van september, volgens een vastgestelden rooster, moeten aftreden. — Leden van den raad kunnen alleen zijn de meerderjarige ingezetenen der gemeente, die Nederlanders en in het volle genot der burgerlijke en burgerschapsregten zijn. Voor meerderjarige ingezetenen worden gehouden zij, die den ouderdom van 23 jaren vervuld en, gedurende het laatste jaar, hunne woonplaats binnen de gemeente gehad hebben; voor Nederlanders zij, die het zijn volgens de wet van den 28sten juli 1850, ter uitvoering van art. 7 der Grondwet. — Het lidmaatschap van den raad is onvereenigbaar met de betrekking: van hoofd van een departement van algemeen bestuur; van commissaris des Konings in de provincie; van lid der Gedeputeerde Staten; van griffier der Staten; van ambtenaar, van wege het gemeente-bestuur aangesteld, of daaraan op eenigerlei wijze ondergeschikt, of met het ontvangen of uitgeven der gelden van de gemeente belast, behoudens de bevoegdheid van den burgemeester, die secretaris der gemeente is, om tevens lid van den raad te zijn; van geestelijke of bedienaar der godsdienst; van onderwijzer voor het lager of middelbaar onderwijs; van krijgsman in werkelijke dienst. De leden van den raad mogen in regtsgedingen, waarin de gemeente betrokken is, niet als advokaat of procureur werkzaam zijn, bij het opnemen en goedkeuren der rekening eener aan het gemeente-bestuur ondergeschikte inrigting, tot welker bestuur zij behooren, niet tegenwoordig zijn; middellijk noch onmiddellijk deel nemen aan het koopen van vorderingen ten laste der gemeente, aan het pachten van de goederen of inkomsten der gemeente, aan leveringen of aannemingen ten behoeve der gemeente. — De leden van den raad hebben zitting gedurende 6 jaren. Een zesde van hen treedt jaarlijks af, met den eersten dingsdag van september, volgens een daarvan te maken rooster. De aftredenden zijn dadelijk weder verkiesbaar.

De raad vergadert jaarlijks ten minste zes malen, en voorts zoo dikwijls de burgemeester het noodig oordeelt, of een derde der leden het schriftelijk, met opgaaf van redenen, vraagt.

De vergadering wordt in het openbaar gehouden. De deuren worden gesloten, wanneer het, in gemeenten beneden de 20,000 zielen door drie, in de overige gemeenten door een vijfde der aanwezige leden wordt gevorderd, of de voorzitter het noodig keurt. De vergadering beslist, of met gesloten deuren zal worden beraadslaagd. Over de punten, in besloten vergadering behandeld, kan daarin ook een besluit worden genomen. De plaatselijke begrooting en rekening, andere finantiele maatregelen enz. behooren tot de onderwerpen, waarover niet in eene besloten vergadering kan worden beraadslaagd, of weswege een besluit kan worden genomen.

De raad mag niet beraadslagen of besluiten, zoo niet meer dan de helft der leden tegenwoordig is.

De burgemeester wordt door den Koning, bij voorkeur onder de leden van den raad, voor zes jaren benoemd.

De wethouders worden door den raad uit zijn midden benoemd, ten getale van twee in gemeenten van 20,000 zielen en daar beneden, van drie in gemeenten van 20,001 tot 60,000 zielen, van vier in gemeenten wier bevolking dit getal te boven gaat. — De wethouders vormen met den burgemeester een collegie. — Alle besluiten worden bij volstrekte meerderheid van stemmen opgemaakt. Bij staken van stemmen beslist die van den voorzitter.

De raad benoemt den secretaris uit eene voordragt van twee personen, door burgemeester en wethouders te doen. Hij schorst en ontslaat hem.

De ontvanger stelt borgtogt, ter waarde van een tiende van den ontvang, doch van niet minder dan ƒ 100, niet meer dan ƒ 100,000.

Aan den raad behoort, met betrekking tot de regeling en het bestuur van de huishouding der gemeente, alle bevoegdheid, die niet bij deze of eenige andere wet aan den burgemeester, of het collegie van burgemeester en wethouders is opgedragen. — Aan hem behoort het maken der verordeningen betreffende de huishouding der gemeente.

Het ontwerpen der verordeningen betreffende de huishouding der gemeente wordt, zoo veel mogelijk, opgedragen aan eene vaste commissie uit den raad, waarvan de burgemeester voorzitter is.

Geene verordening geldt, dan die behoorlijk is afgekondigd.

De begrooting der plaatselijke inkomsten en uitgaven wordt jaarlijks, vier maanden vóór den aanvang van het jaar, waarvoor zij moet dienen, door burgemeester en wethouders aan den raad aangeboden.

Zij wordt, zoodra zij is aangeboden, op de secretarie der gemeente voor een ieder ter lezing nedergelegd, en, hetzij in druk, hetzij in afschrift, tegen betaling der kosten, algemeen verkrijgbaar gesteld.

Van de inkomsten en uitgaven der gemeenten wordt door burgemeester en wethouders, over elk dienstjaar, verantwoording gedaan aan den raad.

De gemeentebesturen zorgen, dat een naauwkeurige staat opgemaakt en bijgehouden worde van hetgeen, naar het burgerlijk regt, eigendom der gemeente is.

Het invoeren, wijzigen of afschaffen eener plaatselijke belasting wordt bepaald bij een besluit door den raad, voorgedragen aan Gedeputeerde Staten, die den Koning binnen zes weken na de dagteekening van het besluit, verslag doen.

De plaatselijke belastingen mogen den doorvoer en den uitvoer naar en invoer uit andere gemeenten niet belemmeren.

Tot dekking van de plaatselijke uitgaven kunnen worden geheven opcenten op de hoofdsom der grondbelasting, der personele belasting, van andere daarvoor vatbare rijksbelastingen, direct naar het vermogen of inkomen geheven, met uitzondering van het patentregt; hoofdelijke omslagen of andere plaatselijke directe belastingen; belasting op voorwerpen van verbruik; eene belasting op de honden; idem op de tooneelvertooningen en andere openbare vermakelijkheden; regten, loonen en andere gelden, bij de wet aangeduid.

Het getal der opcenten op de grondbelasting kan voor de eigendommen tot *vijftien*, voor de ongebouwde tot *tien* gaan. De opcenten op de personeele belasting, enz. bovengenoemd, mogen het getal van 25 niet te boven gaan. De opcenten op de personeele belasting worden, indien zij tot het maximum van 25 zijn toegestaan, naar gelang van de huurwaarde der perceelen en de bevolking geheven, ten getale als in eene bij deze wet gevoegde tabel is aangewezen; en indien het toegestaan cijfer minder dan 25 bedraagt, in dezelfde reden, zoo echter, dat de heffing steeds geschiede bij geheele opcenten.

De hoofdelijke aanslag en andere plaatselijke directe belastingen worden geheven naar grondslagen, die voor een redelijken maatstaf van het zuiver inkomen der belastingschuldigen te houden zijn.

Plaatselijke belastingen op voorwerpen van verbruik treffen, zoo veel mogelijk, alleen het werkelijk gebruik binnen de gemeente.

Het verbruik der voortbrengselen van andere gemeenten wordt niet hooger belast, dan dat der eigene voortbrengselen van de gemeente.

Het verbruik van zout en zeep wordt niet belast.

Het verbruik van voorwerpen, aan rijks accijns onderhevig, wordt niet hooger belast, dan de hoofdsom van dien accijns.

Voorwerpen, dienende ten verbruike in fabrijken of andere ondernemingen van nijverheid, worden, zoo veel mogelijk, van plaatselijke belasting vrijgesteld.

De regelen omtrent den vrijdom van rijks-accijnsen wegens die voorwerpen, worden bij de hierop rustende plaatselijke belastingen in acht genomen.

Bouwmaterialen, benoodigd voor het maken, herstellen of onderhouden van rijks of provinciale werken, worden van plaatselijke belasting vrijgesteld.

Wegens honden, uitsluitend gehouden ten dienste van den landbouw of eenig bedrijf van nijverheid, of ter bewaking van gebouwen of erven, wordt niet meer dan ƒ 1 jaarlijks, voor iederen hond, geheven.

De invordering der plaatselijke belastingen wordt geregeld bij de plaatselijke verordeningen.

Alle bestaande plaatselijke ambtenaren en magten blijven voortduren, totdat zij door andere, volgens deze wet, zijn vervangen.

(Het geheel dezer belangrijke wetsvoordragt beloopt 276 artikelen; daarbij is eene memorie van toelichting gevoegd.)

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Te Kassel is den 2den dezer eene nieuwe keurvorstelijke verordening van den 30sten september verschenen, waarbij de opperbevelhebber gemagtigd wordt eenen permanenten krijgsraad, bestaande uit eenen stafofficier, drie kapiteins, drie eerste en drie 2de luitenants, drie sergeants, drie korporaals en drie gemeene soldaten te benoemen, ten einde vonnis te vellen over personen, niet tot den militairen stand behoorende, welke ten gevolge van den staat van oorlog voor eene militaire regtbank te regt moeten staan.

De eerste burgemeester van Kassel had de volgende bekendmaking uitgevaardigd.

»Medeburgers! Harde beproevingen hebt gij reeds doorgestaan en daarbij onwankelbaar wet en orde geëerbiedigd. Dit is erkend geworden tot buiten de grenzen van Duitschland. Maar nog zwaarder beproevingen hangen ons welligt boven het hoofd. Laat u niet aan het wankelen brengen in uw ontzag voor de wet, wat er ook gebeuren moge! Medeburgers, blijft ook verder standvastig en bezadigd! Ons goed regt zal zegevieren!”

— In Darmstadt is den 3den dezer eene verordening afgekondigd, waarbij alle politieke genootschappen en vereenigingen in het Groothertogdom Hessen ontbonden worden, en de verdere deelneming daaraan met gevangenisstraf van 10 dagen tot eene maand bedreigd wordt. Voorts is daarbij ook de deelneming aan buitenlandsche politieke vereenigingen op gelijke gevangenisstraf verboden. Dit besluit heeft, gelijk in den aanhef gezegd wordt, ten doel, »een perk te zetten aan den verderfelijken invloed, dien staatkundige vereenigingen tot dusverre uitgeoefend hebben, en de daaruit voor de openbare [illegible] orde ontspruitende gevaren te voorkomen.”

— [illegible] ontbreekt het aan stellige berigten uit Sleeswijk-Holstein, omtrent den afloop van den strijd bij Friederichstad. De laatste tijdingen die de heden ontvangen Hamburger bladen mededeelen, zijn vervat in het volgende schrijven uit Altona van den 2den des avonds:

»Sedert gisteren avond zijn de berigten van het oorlogstooneel eenigzins verward. Volgens dezelve zou Tönningen weder eene poos in de magt der Denen geweest, maar kort daarop weder door de Sleeswijk-Holsteiners bezet zijn, nadat deze, die uit voorzigtigheid over den Eider teruggetrokken waren, de zekerheid erlangd hadden, dat zich aldaar geen sterke vijandelijke magt, maar alleen eene patrouille vertoond had. Aangaande den staat van zaken voor Friederichstad zijn geene berigten ontvangen, waarop men zich kan verlaten. Men zegt dat het bombardement der stad gisteren morgen ten 7 ure begonnen, maar ten 11 ure weder gestaakt is, ten gevolge van de aankomst van een Deenschen parlementair, die de overgave der stad zou hebben aangeboden, mits men aan de bezetting vrijen aftogt verleende. De overste *von der Tann* zou zulks bewilligd hebben, mits de Denen geschut en wapenen achterlieten, hetgeen van hunnen kant geweigerd werd. Daarop zou het bombardement ten 1 ure hervat geworden zijn. Of men de ingezetenen der stad heeft laten aftrekken alvorens haar te beschieten, blijkt niet. De Denen moeten gisteren het vuur der belegeraars slechts zwak beantwoord hebben. Uit Rendsburg worden aanzienlijke transporten ammunitie en ander oorlogsmateriëel aan de verschillende stellingen der Sleeswijk-Holsteiners toegevoerd; ook zijn twee bataillons tot versterking van het corps voor Friederichstad afgezonden.

»Naar men zegt heeft de generaal *von Willisen* eene voortreffelijke stelling ingenomen, om te beletten dat Deensche troepen tot ontzet van Friederichstad aanrukken. Wij moeten echter betwijfelen, of de Sleeswijk-Holsteiners ook reeds in het noordwesten van Friederichstad post gevat hebben, en houden het gerucht, als of die stad geheel ingesloten zoude wezen, voor ongegrond.”

Frankfort, 4 *oct.* De bondsvergadering heeft, naar men verneemt, gisteren het vredesverdrag van Pruisen met Denemarken geratificeerd. De ratificatiën zullen te Weenen uitgewisseld worden.

Des avonds zes ure. Zoo even vernemen wij uit eene goede bron, dat een adjudant van den Koning van Pruisen gisteren te Wilhelmsbad is aangekomen met een schrijven aan den Keurvorst van Hessen, waarbij deze dringend wordt uitgenoodigd, zich met den landdag nopens de hangende geschilpunten te verstaan, alsook met Pruisen nopens eene mogelijke militaire bezetting van het keurvorstendom; te gelijkertijd wordt aan den Keurvorst de bepaalde verzekering gegeven, dat Pruisen niet zal gedoogen, dat het gezag van den Keurvorst eenigermate verkort wordt. Na de ontvangst dezer depêche werd door het Keurhessische ministerie eene nota naar Berlijn gezonden, waarin op nieuw en op formele wijze tegen het inrukken van Pruisische troepen in het keurvorstendom wordt geprotesteerd.

— In goed onderrigte kringen wordt verzekerd, dat de Keizer van Oostenrijk vóór zijne afreis naar Vorarlberg, een ministerraad presideerde, in welken eene zeer krachtige, zelfs oorlogzuchtige nota aan het Pruisische kabinet werd vastgesteld.

Kassel, 4 *oct.* (*Per telegraaf.*) 3 ure namiddag. De burgerwacht is heden door den opperbevelhebber *Haynau* ontbonden; hare wapenen zullen tot heden avond 6 ure moeten afgeleverd zijn.

Weenen, 4 *oct.* (*Per telegraaf.*) Naar men verneemt is tusschen Oostenrijk, Beijeren, Saksen en Wurtemberg een of- en defensief verbond gesloten.

Berlijn, 3 *oct.* Gisteren hield de *Vereeniging tot centralisatie van Duitsche landverhuizing en kolonisatie*, eene zitting, waarin o. a. werd kennis gegeven, dat de ministers graaf *Brandenburg*, *von Manteuffel* en *von Stockhausen* zich als leden hadden laten inschrijven. Belangrijk was de mededeeling, dat de landverhuizing uit Pruisen reeds tot een aantal van niet minder dan 80,000 zielen geklommen was; een resultaat dat de aandacht deed vestigen op de uitgebreide bemoeijingen der Fransche en Engelsche reeders, die met alle hun ten gebode staande middelen, den stroom der landverhuizers over Havre en Liverpool trachten te leiden. De rapporteur deed opmerken, dat men zich in het nationaal belang tegen deze speculatie moest verzetten, daar Bremen en Hamburg de landverhuizers goedkooper en voordeeliger overbrengen, dan door middel van Engelsch-Amerikaansche schepen geschiedt.

Dit betoog werd bestreden door zekeren heer *B. Doctor*, die de voordeelen van het vervoer door Engelsche reeders opsomde, en o. a. beweerde, dat de Engelsche wetten den landverhuizers meer bescherming aanbieden, dan die van Hamburg en Bremen; ten slotte zich hevig beklagende over de vijandige aanvallen der Duitsche drukpers op de Engelsche reeders.

Men verzekert mij dat de heer *Doctor* bij de regering aanzoek heeft gedaan om concessie tot het oprigten van een bijzonder agentschap voor landverhuizing alhier.

Gij begrijpt zeer goed, dat de Engelschen van de vergadering der vereeniging kennis droegen en zorgden, dat hunne belangen daarbij werden vertegenwoordigd. Waarom waren de Nederlandsche reeders niet even waakzaam? Niet alleen, dat niemand het voordeel voor de landverhuizers aantoonde, om de Nederlandsche havens te kiezen; maar Nederland is bij de discussie zelfs niet genoemd. In onzen tijd beslist energie en werkzaamheid alles. Laat men zich in de publieke opinie verdringen, dan kan men zeker zijn van vergeten te worden. De stroom der landverhuizers kan voor Nederland een stroom van goud worden. Men moet bij u echter niet stilzitten, maar in Duitschland de publieke opinie trachten te winnen. Daartoe is het spreken in vereenigingen als de bovengenoemde en het schrijven in de dagbladen, noodzakelijk. Men moet aan het publiek de voordeelen doen beseffen, die men aanbieden kan. Zoo zal men door eigen krachten meer winnen, dan men ooit door beschermende regten, die eigenlijk op de benadeeling zijner medeburgers uitloopen, zoude vermogen. Men heeft dit in Nederland steeds verwaarloosd en van daar, dat het aan zijne vijanden mogelijk werd, het in de openbare meening der Duitschers zoo zeer te doen vallen.

Berlijn, 4 *oct.* De generaal *v. Brese*, chef van het corps ingenieurs, die reeds vroeger bij gelegenheid van manoeuvres in Silezie aan den Keurvorst van Hessen was toegevoegd, is eenige dagen geleden naar Wilhelmsbad gezonden, om den Keurvorst aan te manen, dat hij de dwangmaatregelen zou staken. Zijn voornaamste voorstel bestaat daarin, dat *Hassenpflug* worde ontslagen en de staten zoo spoedig mogelijk bijeengeroepen worden. Het comité zou intusschen de noodige belastingen kunnen bewilligen. Dit laatste schijnt echter een misverstand te zijn, aangezien het met de Hessische constitutie strijdig is.

DENEMARKEN.

Kopenhagen, 3 *oct.* De Koning is gisteren hier teruggekomen; bij zijne afreis van Flensburg heeft hij verklaard, dat deze stad voortaan ook de residentie van het Hertogdom Sleeswijk zijn zou; de eerste overheids-persoon zal den titel van *Opper-president* voeren.

Kiel, 2 *oct.* De Russische oorlogschepen zijn gezamenlijk uit onze haven afgezeild.

Altona, 3 *oct.* Friedrichstad is nog niet door de Holsteiners veroverd, doch wordt op den duur gebombardeerd. Tijdens het afzenden der laatste berigten, brandde de stad op verschillende punten. De burgers hadden de stad voor het grootste gedeelte verlaten. De belegeraars hebben weder onderscheidene batterijen genomen, doch daarbij veel volk verloren; volgens het zeggen ca. 400 man. Er is ook een gerucht in omloop, dat nog een blokhuis en elf kanonnen veroverd, alsmede dat een voorraad van kruid in de lucht gevlogen zou zijn.

Het verlies der Denen in de vesting wordt reeds op ongeveer 1000 man geschat.

— Nopens de oorzaak van het kanongebulder, dat men gisteren te Cuxhaven, in noordoostelijke rigting hoorde, is nog niets stelligs vernomen.

— Tonningen is door beide partijen verlaten en alzoo op dit oogenblik een neutraal punt.

ENGELAND.

Londen, 4 *oct.* Men maakt thans aanstalten om den onderzeeschen electrischen telegraaf tusschen Dover en Calais zoodanig in te rigten, dat geene breuk of beschadiging mogelijk is. De draad zal eene ongekende sterkte hebben en derwijze worden gelegd, dat geen slepend anker denzelven kan verwrikken. de kosten worden op ₤ 40,000 berekend en tegen de maand mei 1851 zal men daarmede gereed zijn.

— Verscheidene leden der admiraliteit hebben dezer dagen den spoorweg over de Menaï geïnspecteerd en zich over dezen reuzenarbeid ten hoogste voldaan betoond.

— De *Standard* blijft verzekeren, dat volgens alle bij de admiraliteit ingekomen berigten van de Noordpool, omtrent de expeditie van sir *John Franklin* nog niet het minste spoor is gevonden; sir *John Ross* was dan ook voornemens op het einde van augustus naar Engeland terug te keeren.

FRANKRIJK.

Parijs, 4 *oct* Eenige betreurenswaardige ongeregeldheden hebben heden ochtend in de Faubourg St. Antoine plaats gehad, toen de President der republiek er door trok om zich naar de manoeuvres van St Maur te begeven. Daar een ongeval aan zijn rijtuig een oponthoud had veroorzaakt, deed dit eene zamenscholing ontstaan, welke volgens de voorloopige berigten der bladen slechts uit ettelijke straatjongens bestond. Men verzekert ook, dat er vijandige kreten zijn aangeheven. Men gelooft echter niet, dat deze ongeregeldheden van ernstigen aard zijn geweest, ofschoon de voorloopige berigten op de beurs een ongunstigen indruk hebben gehad en naar men wil, tot de daling der fondsen hebben bijgedragen.

— De betrekking tusschen den generaal *Changarnier* en den President der republiek boezemt aan wel onderrigte personen redenen tot ongerustheid in. Oogenschijnlijk is de verstandhouding tusschen beiden vrij wel, maar men vreest, dat het niet zoo kan blijven. De generaal *Changarnier* is maar volstrekt niet ingenomen met de omgeving van den President en hij vermijdt zorgvuldig elke aanleiding om met dit gevolg in nadere aanraking te komen. Hij is wel een krachtig verdediger van de orde en rust, maar geenzins een Bonapartist. Sedert de generaal eene lijkdienst op de Tuileriën voor *Lodewijk Filips* heeft doen vieren, zijn de intrigues op het Elysée tegen hem zeer levendig geworden en wil men, dat deze ook in het leger tegen hem gerigt zijn.

— Door eene telegraphische depêche van 2 october heeft de minister van Landbouw en Koophandel berigt ontvangen, dat te Marseille sedert den 18den september geene gevallen van cholera waren voorgekomen.

ITALIE.

De verbannen aartsbisschop van Turijn, de heer *Franzoni*, heeft eene toevlugt in Frankrijk gezocht

te Briançon aangekomen, alwaar de prefect met de aan zijnen rang verschuldigde eer ontvangen heeft. Te Parijs beweerde men, dat de Sardinische regering aan het Fransche kabinet het verzoek gerigt had, om niet toe te laten dat genoemde aartsbisschop zijn verblijf nabij de grenzen van Savoije vestigde, maar hem eene meer binnenwaarts gelegen verblijfplaats aan te wijzen, en dat de ministerraad zich onmiddellijk met dit verzoek had beziggehouden. Velen twijfelden er echter aan, of zoodanige aanvrage wel bij het gouvernement ontvangen was. Evenmin hechtte men veel gewigt aan een ander gerucht, volgens hetwelk de Paus, na het bevestigt van de veroordeeling der beide aartsbisschoppen van Turijn en Cagliari ontvangen te hebben, onmiddellijk de excommunicatie tegen den Koning en het geheele Rijk van Sardinië uitgesproken zou hebben. Men kon te Parijs niet gelooven dat het pauselijk hof zich tegen Sardinie nog van dit wapen zou willen bedienen, waarvan de onschadelijkheid sedert de revolutie in de Romeinsche Staten zelve gebleken was. Voor het overige maken de berigten uit Italie van zoodanig besluit des Pausen geen gewag.

Het Turijnsche dagblad *l'Opinione* meldt, dat onderscheidene vertrekken van het paleis des aartsbisschops aldaar verzegeld zijn geworden, en dat een bevel is uitgevaardigd om de inkomsten van de aartsbisschoppelijke goederen te storten in handen der katholieke commissie, belast met het beheer der goederen van de bisdommen, waarin de zetel om de eene of andere reden vacant is geworden.

Welken indruk de reeds vermelde verordeningen van den Groothertog van Toskane, met opzigt tot de constitutie en de drukpers in Sardinie te weeg gebragt hebben, is op te maken uit het volgend artikel uit het half-officiele Turijnsche blad *la Croce di Savoja*:

»Voortaan staan wij geheel alleen in Italie. Wij alleen hebben eene verstandige regering, wij alleen bezitten vrijheid van spreken, wij alleen hebben eenen vorst die eerlijk en ter goeder trouw is. Wij alleen in geheel Italië zijn in het bezit der vrijheid, hoewel wij niet de eenige zijn die haar verdienen; want de bevende handen van ellendige ministers zijn niet vermogend om in de harten onzer broeders, van Palermo tot Venetië, den vurigen wensch te verstikken, om hunne vrijheid en hunne regten te veroveren. De *Bologna*'s en *Baldasseroni*'s mogen, als slaven van het buitenland, voor de voeten van Oostenrijk nederknielen, om over hunne medeburgers te heerschen, maar, wel verre van de bolwerken van het despotisme weder op te bouwen, hebben zij slechts aan de monarchie, welke zij waanden te dienen, den laatsten slag toegebragt. Zoodra de Toskaansche verordeningen bij onze regering bekend zijn geworden, zegt men dat een doorluchtige mond deze woorden sprak: »»Hoemeer anderen hunne eeden verzaken, des te meer zal ik aan de mijne getrouw blijven. Liever zal ik de kroon nederleggen, dan mijnen eed verbreken!"" En het volk kent die woorden; het herhaalt ze, met zegeningen over de kroone die ze sprak; en geheel Italie zal ze herhalen. De in Moncalieri uitgesproken woorden zullen als een vreesselijk vonnis in het paleis Pitti weerklinken, en te Schönbrunn zal men zich daarover niet verblijden.

Binnenlandsche Berigten.

's *Gravenhage*, 6 *october*. Bij besluit van 4 october jl., no. 46 heeft Zijne Majesteit tot voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, gedurende hare aanstaande zitting, benoemd den heer *D. Dunkenheijm*.

Heden heeft er een buitengewone ministerraad plaats gehad, waarschijnlijk tot het vaststellen der troonrede, die morgen bij de opening der Kamers zal worden gehouden.

Men verzekert, dat H. K. H. Prinses *Marianne der Nederlanden* zich dezer dagen naar Rome heeft begeven.

Het vertrek van den nieuwen gouverneur-generaal van Nederl. Indiën, de heer *Bruce*, is bepaald op .. dezer.

Kampen, 5 *oct.* Betrekkelijk den staat der besmettelijke longziekte onder het rundvee, in deze provincie, moeten wij tot ons leedwezen vermelden, dat deze ziekte bij voortduring in de gemeenten Kampen, IJsselmuiden, Grafhorst, Zwollerkerspel en Vollenhoven blijft heerschen, en dat zij zich sedert dagen ook onder de gemeenten Raalte en Heino heeft geopenbaard.

Wanneer wij nagaan, dat alleen gedurende dezen zomer, op de algemeene stads-weiden te Kampen, niet meer dan honderd koeijen aan deze ziekte zijn gestorven, behalve nog wat door particulieren, zoo ook de Kampen-Eilander boeren is verloren, en onder IJsselmuiden een veehouder gedurende dezen zomer, vijf- en dertig runderen zijn afgestorven, kan men zich een denkbeeld maken, van de aanzienlijke schade, welke ons nationaal vermogen, aanhoudend door deze ramp ondergaat.

Op de ophanden zijnde veemarkten, vindt deze verderfelijke veeziekte, die niet alleen aan de welvaart van ons landman knaagt, maar op de deugdelijkheid onzer bestaande veerassen ook nog zulk eenen hoogst nadeeligen invloed uitoefent, wederom eene ruime gelegenheid tot hare verbreiding. Inzonderheid is dit thans het geval, nu deze zaak in vele streken als het ware bandeloos, en geheel aan zich zelve wordt overgelaten, er zelfs geen toezigt op de veemarkten meer bestaat, en men thans ook niet zoo goed als vroeger met het voorkomen der ziekte in haren geheelen omvang bekend raakt.

Hierbij komt nog, dat men in sommige gemeenten niet schijnt te begrijpen, althans niet in toepassing weet te brengen, wat *Vegetius* ons reeds in zijn werk: *de mulo medicina etc.* van eene pestziekte onder het vee sprekende, aanbeveelt, om alle aangetaste dieren alle gemeenschap met de gezonden te benemen, en allen die men vermoedt, dat met zieken in aanraking geweest zijn, als verdacht of door dezelfde ziekte bedreigd, te beschouwen en als zoodanig te behandelen, enz; eene aanbeveling, die op het weren en het ontstaan der tegenwoordige longziekte, hare meest volledige toepassing vindt, en op welks verzuim grootendeels het beginsel van de verbreiding dezer ziekte berust.

Het is daarom te hopen, dat allen, die met de uitvoering en handhaving van het openbaar gezag zijn bekleed, weldra dit beginsel zullen huldigen en dien overeenkomstig algemeene maatregelen verordenen, opdat spoedig het vooruitzigt moge geboren worden, van eenmaal van dien geessel te kunnen worden bevrijd. (*K. C.*)

Arnhem, 7 *oct.* Het *Weekblad voor de Burgerlijke Administratie* meldt het volgende:

»Wij vernemen, dat een directeur der belastingen *personeel* tot de kosten eener belangrijke procedure zoude veroordeeld zijn door een provinciaal hof, en dat niettegenstaande dat arrest de kosten toch door den staat worden betaald. Wij zullen het arrest zoo spoedig mogelijk mededeelen, om de aandacht der rekenkamer daarop te vestigen, en niet minder die der ingezetenen, want wij zouden het een schandaal noemen, zoo op dusdanige wijze de gelden der natie, door belastingen op te brengen, gebezigd worden, om onregtvaardigheden van ambtenaren te betalen."

Arnhem, 7 *october*.

De Nederlander maakt zich zeer ongerust, dat, als de *Arnhemsche Courant* niet een handje mede helpt, de heeren VAN LYNDEN en MACKAY nooit in de Kamer zullen komen, hetgeen bijzonder hard zou zijn, vooral voor den laatsten die overal *gewild* doch nergens *gekozen* werd, en die, alles bij elkander geteld, van het aantal van *plus minus* 100,000 kiezers, 2600 stemmen op zich vereenigde. Hij dringt dus herhaaldelijk er op aan, dat wij toch verklaren zullen, dat *de Nederlander* volstrekt niet eensgezind denkt met het *Goudsch Kronijkske*, en dat de heeren MACKAY en VAN LYNDEN het niet helpen kunnen, dat men te Gouda zoo revolutionair is.

Wij moeten beginnen met de verklaring, dat wij volstrekt niet zien, wat de — opregte of voorgewende — oneensgezindheid tusschen *de Nederlander* en het *Goudsch Kronijkske* ten voordeele van de heeren MACKAY en VAN LYNDEN bewijzen zou. Wij hebben nimmer beweerd, dat de artikelen door ons uit het *Goudsch Kronijkske* aangehaald, uit de pen van de heeren MACKAY en VAN LYNDEN gevloeid waren, dat dit nu de staatkundige geloofsbelijdenis van den heer MACKAY en van den heer VAN LYNDEN was, maar wij hebben gezegd en dit blijven wij zeggen: »Het *Goudsch Kronijkske* is een der organen van de revolutionaire (zich noemende *anti*-revolutionaire) partij, en de heeren MACKAY en VAN LYNDEN zijn de kandidaten der revolutionaire (zich noemende *anti*-revolutionaire) partij. Wat die partij wil, moet men leeren uit hetgeen het orgaan der partij zegt." Of nu het *Goudsch Kronijkske* tegen den heer GROEN rebelleert en er onder de ware geloovigen en anti-revolutionairen even goed scheuringen en schismatiekers bestaan, als onder de ongeloovige liberalen, dit is een punt waarin wij oningewijden niet mogen of kunnen dringen. Wij weten niet en kunnen niet beoordeelen of de heeren MACKAY en VAN LYNDEN ware anti-revolutionaire geloovigen op de manier van Utrecht, of ware anti-revolutionaire geloovigen op de manier van Gouda zijn.

Indien echter *de Nederlander* er zoozeer aan hecht, de kiezers te overtuigen, dat de heeren MACKAY en VAN LYNDEN tot het echte, onvervalschte Utrechtsche, ware anti-revolutionaire geloof, en niet tot het valsche, nagemaakte Goudsche ware anti revolutionaire geloof behooren, zoo is hiervoor een zeer eenvoudig en afdoend middel te vinden. Laten de heeren MACKAY en VAN LYNDEN zelven openlijk tusschen Gouda en Utrecht kiezen en hunne vlag toonen; laten zij verklaren wat zij ondersteunen en handhaven, wat zij bestrijden en afbreken willen; laten zij verklaren of zij *ontwikkeling* willen van het grondwettig constitutioneel stelsel, of *stuiting* van de vaart des vooruitgangs. Opregtheid en consequentie schenen tot nu toe aan de partij van *de Nederlander* niet ruim toebedeeld te zijn. Welnu, men make dan van deze gelegenheid gebruik, zich *opregt* te toonen, door, rondborstig en open, wat men wil en gelooft bloot te leggen, en zich *consequent* te toonen, door de gevolgen zijner eigene stellingen niet te loochenen.

Ingezonden stukken.

Verkiezingen in Friesland.

Hebben wij in een vorig nommer [illegible] de constitutioneele partij in dit gewest de zege heeft behaald bij de verkiezing van leden voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal, — thans willen wij onze aandacht vestigen op de verkiezingen voor de Provinciale Staten, bij welke de overwinning mede aan de constitutioneele, en bijzonder aan de stelselmatig liberale partij, tot heden is verbleven. Tot heden, — want voor een achttal leden hebben nog herkiezingen plaats, die voorzeker ook eenige meer behoudende leden zullen aanbrengen.

Van de nu afgetreden 54 leden der Staten zijn slechts 13 of 14 herkozen, terwijl vele der niet-verkozenen niet eens als candidaten in aanmerking gekomen zijn. Onder deze 13 of 14 zijn eenige die zeer gemakkelijk door nieuwe en betere personen konden vervangen zijn, hoewel wij ook enkele zeer ongaarne zouden gemist hebben. De niet weder optreding van een dertigtal leden is een duidelijk bewijs, hoe weinig de Provinciale Staten de sympathie van de kiesgeregtigde bevolking bezaten. Het was bij een kiesstelsel als thans tot de geschiedenis behoort, wel niet anders te verwachten. Uit ieder der drie standen is een drie- of viertal herkozen; voorwaar een teeken, dat de kiezers eene naauwkeurige lezing van de afgetreden Staten hebben gehouden.

Over het algemeen wordt levendig deel genomen aan de verkiezingen, welker einde nog niet te voorzien is, en de bestaande [illegible] vereenigingen hebben vooral krachtige pogingen aangewend, om geschikte personen voor te dragen, en die niet aandrang en door velerlei meer en min doelmatige middelen aanbevolen.

Tegenover de eensgezinde handelingen der stelselmatige liberale partij, heeft de meer behoudende ook hare pogingen aangewend, doch heeft de uitslag niet aan de verwachting beantwoord. Bovendien ontbreekt aan die partij alle eendragt. Terwijl de stelselmatig liberale partij in de eendragtige zamenwerking hare kracht vindt, het beginsel vooruit stelt en naar hetzelve de personen in aanmerking neemt en kiest, is de meer behoudende partij in zoovele fractiën en onderdeelen gesplitst, en mist zij daardoor zoo alle stelselmatigheid en beginsel, dat hare keuze in personen-quaestiën ontaardt, en alle eensgezindheid ontbreekt, waarvan de nederlaag het gevolg is. Wij ontkennen echter niet, dat de liberale partij soms weinig gelukkig in de keuze harer candidaten is, en de nederlaag, die zij in het district Leeuwarden heeft geleden, bij de herstemming van 6 leden, na bij de eerste stemming 4 van hare candidaten dadelijk te zien benoemd, vermeenen wij juist daaraan te moeten toeschrijven, zoo al niet aan te groot vertrouwen op eigene kracht, tot eenige werkeloosheid van hare zijde heeft aanleiding gegeven.

Wanneer wij ons plaatsen in de vergadering der Staten, die thans gehouden wordt in de ruime en fraaije zaal in het nieuwe gebouw voor het provinciaal geregtshof en de arrondissements-regtbank, dan trekt de heer mr. *J. v. d. Veen*, in de eerste plaats onze opmerkzaamheid. Deze, bij de eerste stemming in de districten Leeuwarden en Dockum gekozen, is de leider, ja nevens de heer *Jongstra*, de ziel van de partij der stelselmatige liberalen, aan welke hij vele diensten heeft bewezen en voortdurend bewijst. Hij heeft wegens beginselen, talenten en kennis, aanspraak om zitting te hebben in de Provinciale Staten. Zijne vijanden en staatkundige tegenstanders, wier aantal als van zelve legio is, beweerden dat zijn doel was lid der Gedeputeerde Staten te worden; zoo om het roer in handen te krijgen als een tractement van f1400 te genieten. — De benoeming der leden van Gedeputeerde Staten, heeft dit vermoeden gelogenstraft, daar hij geene enkele stem heeft verkregen, en van de candidaten zijner partij toch 5 van de 6 zijn benoemd. — Hij had, zoo hij dit gewenscht had, zeker een aantal stemmen kunnen verkrijgen.

Als mede- of liever hoofd-redacteur van de *Provinciale Fr. Courant* (1) heeft de heer *v. d. Veen*, veel nut aan de liberale partij toegebragt, hoewel het blad niet is wat het behoorde te zijn, en onder zijne leiding konde zijn. — Door hem is er leven en beweging in de staatkundige vereenigingen, die in de centrale vereeniging [illegible] een middenpunt vinden, welke de eendragtige zamenwerking bijzonder bevordert.

Verder heeft de heer mr. *Telting* zitting in de Staten voor het district Franeker. — Wij gelooven niet dat deze van ideeën veranderd is, sedert hij die voornamelijk openbaarde bij de discussiën over het voorstel der negenmannen, in de vergadering der Tweede Kamer van de Staten-Generaal op den 26sten mei 1845 (zie *Hand.*, BELINFANTE, f. 273), [illegible] wij hebben nimmer veranderingen daaromtrent ontdekt, hetgeen zeker voor zijn karakter en de vastheid zijner beginselen pleit. Wij mogen hem derhalve beschouwen als de vertegenwoordiger van het behoudend beginsel. Zijne groote bekwaamheden en uitgebreide kennis zouden hem regt geven, [illegible] noodig was, en door hem begeerd werd, [illegible] als de eerste onder de behouders [illegible] Staten te noemen. Hun getal [illegible] zeer gering, en vele [illegible] [illegible] den heer mr. [illegible]

(1) [illegible] blijft natuurlijk geheel voor rekening van den inzender. RED.

B. ALBARDA, den man van het constitutioneel beginsel, die zich echter wel wachten zal zich aan de stelselmatige liberalen aan te sluiten. Hij behoort tot die partij, maar hij is daarvan een der uitmuntendsten en bekwaamsten, maar die de nieuwe invoering van zaken met genoegen ziet en het goede wil bevorderen; doch tevens uiterst bevreesd is, om het liberalismus krachtig in de hand te werken, die eene opregte ondersteuning aan het ministerie THORBECKE-ROSENTHAL, niet zal onthouden, maar ook een minder vrijzinnig bestuur niet zonder welgevallen zoude zien optreden, en die eindelijk een aantal leden bevat, welke in de stelselmatige liberalen eenen troep demagogen willen zien.

Deze drie genoemde leden der Staten, kunnen als de typen van de partijen, naar ons inzien worden beschouwd, die in dezelven zullen zitting hebben, indien al eene zoo scherpe afteekening van partijen, raadzaam of noodig is. — Zij munten boven velen uit door hunne bekwaamheden, talenten en welsprekendheid; zij zijn politieke personen, en kunnen veel invloed uitoefenen op hunne medeleden in de Staten.

Den 27sten september heeft het collegie dat thans uit 50 leden bestaat, eene zitting gehouden, waarbij 41 leden tegenwoordig waren, die zich hebben bezig gehouden met de benoeming van 3 leden voor de Eerste Kamer der Staten-Generaal en 6 voor de Gedeputeerde Staten. De sterkte der stelselmatig liberale partij is bij de verkiezing dezer laatsten gebleken. En dan niet bij de verkiezing van leden voor de Eerste Kamer? Wij beslissen zulks niet, daar de keuze van twee derzelve ons toeschijnt, niet door de bedoelde partij te zijn veroorzaakt. — De afgetredene leden der Eerste Kamer waren de heeren *van Swinderen*, *Rengers* en *van Stirum*, waarvan de eerste dadelijk is herkozen. — Vroeger, door den Koning benoemd uit de lijst der kandidaten, waarop hij door eene overgroote meerderheid van kiezers was gebragt, heeft hij voortdurend de vrijzinnige regering ondersteund, en medegewerkt tot de milde toepassing van de beginselen der Grondwet. De heer RENGERS is niet herkozen en de heer VAN STIRUM was onbevoegd als Commissaris des Konings in de provincie Groningen. In hunne plaats zijn de heeren LYCKLAMA A NYEHOLT en EYSINGA benoemd, van welke de eerste heden voor die benoeming heeft bedankt. — Wat den heer LYCKLAMA, de aanspraak bij de Staten gaf, voor die onderscheiding, hebben wij niet begrepen. — Wij hebben nimmer van zijne bekwaamheden, staatkundige of oeconomische kennis, iets bijzonders gehoord of vernomen; voor hem kan, onzes inziens, gemakkelijk een ander gekozen worden. De heer V. EYSINGA heeft het geluk, tegenwoordig bijzonder *en vogue* (s. v. v.) te zijn en voor allerlei betrekkingen geschiktheid te bezitten. — Wij koesteren voor ZEd. de meeste achting, die hij ook algemeen geniet, maar is dit nu voldoende, om eene benoeming voor de Eerste Kamer onvoorwaardelijk goed te keuren?

Wij vragen, in betrekking tot de beide laatstbenoemden, of geene betere keuze ware te doen geweest? Vond de constitutioneele partij, geene andere en bekwamere onder de haren? Moest men zich juist tot de lijst der hoogstaangeslagenen in Friesland bepalen? Zijn er op die lijst zoo weinige uitstekenden? Dit laatste bewijst dan reeds niet veel voor de aristocratie van het geld, en nog minder voor de deugdelijkheid van de wijze van zamenstelling der Eerste Kamer. (Zie omtrent dit laatste: THORBECKE *Bijdrage*, bl. 47.)

Bij de keuze van de leden der Gedeputeerde Staten zijn, zoo als wij reeds aanmerkten, 5 van de 6 der candidaten van de stelselmatig liberale partij benoemd. De leden der Staten van deze partij waren, naar men zegt, vooraf over de keuze overeengekomen en van de 41 tegenwoordige leden hebben meestal 22 stemmen de beslissing bewerkt. Van de 7 vroegere leden van de Gedeputeerde Staten, zijn slechts 3 tot leden der Staten, en van deze slechts 1 tot lid der Gedeputeerden benoemd. De andere twee verkregen ter naauwernood een 6 of 8tal stemmen. Omtrent een der thans benoemde leden van gemeld collegie schenen de liberalen niet eenstemmig te handelen, ten minste, de heeren mr. G. J. V. D. VEEN en B. ALBARDA, geen hunner candidaten, hebben beide eene krachtige ondersteuning gehad, doch is laatstgemelde met eene geringe meerderheid verkozen.

De uitslag dezer stemming van leden voor de Gedeputeerde Staten heeft bewezen dat de partij der stelselmatig liberalen, ten minste reeds 22 stemmen in de vergadering heeft, die nog door de herkiezingen, wel met enkele zullen vermeerderd worden.

Bij de stemming op heden, van 2 leden voor de Provinciale Staten in dit district, heeft niemand de meerderheid verkregen. Er zal alzoo herstemd moeten worden, over de heeren K. J. KALMA, landbouwer te Borum die 347, H. HAISMA, landbouwer te Bergum die 303 (beide candidaten der stelselmatig liberale partij) jhr. ENGELEN, te Leeuwarden die 282 en jhr. V. ANDRINGA DE KEMPENAER aldaar, die 257 stemmen had verkregen. De beide laatsten zijn candidaten der meer behoudende partij, vroeger leden der Staten en de laatste mede der Gedeputeerde Staten. Haar getal zal dus zeker de helft bedragen. Bij dezen kan men nog voegen de leden, die geene bekende aanhangers der partij zijn, maar toch geheel hare beginselen zijn toegedaan, en eindelijk de zoodanige, der meer behoudende partij, die echter gewoonlijk onder de constitutioneele vlag zullen varen, en eene tamelijk vrijzinnige uitvoering der grondwet verlangen. Kortom, de vergadering der Provinciale Staten in Friesland, heeft verreweg de meerderheid, in leden, die de toepassing der vrijzinnige beginselen der grondwet verlangen, zooveel doenlijk het ministerie THORBECKE-ROSENTHAL zullen ondersteunen, en de doelmatige bezuinigingen en doelmatige hervormingen, zullen bevorderen. — Wij achten de Staten ten gevolge dezer eerste, regtstreeksche keuze, veel beter zamengesteld dan zulks vroeger het geval was, en vertrouwen, dat zij ijverig zullen medewerken tot den bloei en de welvaart van dit gewest.

Leeuwarden, 1 oct. 1850. S. S.

Aan de Redactie der Arnhemsche Courant.

Houdt het mij ten goede, wanneer ik u zeg, dat in het zeer loffelijk provinciaal statistiek verslag der provincie Gelderland, eene onverstaanbare onnaauwkeurigheid onopgehelderd is gebleven.

Men vergelijkt bevolking en woning met Engeland, Schotland en Duitschland, dat allerloffelijkst is; maar vergeet, dat in Pruisen *Stöck* meer dan huizen en in Schotland *flats* meer dan huizen, door familiën bewoond worden.

Wat wordt nu in die landen door huizen bedoeld?

UEd. Dw. Dienaar,
Een Nederl. Socialist. (?)

(Wij geven de vraag over, aan hen bij welke zij te huis behoort.) RED.

Aan de Redactie!

Eenige muzijkliefhebbers, kunnen niet nalaten hunnen openlijken dank te betuigen aan den zoo zeer verdienstelijken musicus de heer J. J. BELLÉ en zijn zevental zonen te Arnhem, welke op den avond van den 3den dezer, ten huize van den kastelein W. VAN DER LINDEN alhier, in hunne tegenwoordigheid een zoo voortreffelijk concert hebben gegeven, dat zij gerustelijk dezen heer en zijn zevental zonen, aan het kunstminnend publiek durven aanbevelen.

Burgerlijke stand.

ZUTPHEN:

Van 26 sept. tot en met 2 oct.

Gehuwd: J. P. Cuntz, wedr. van J. E. Hoffman 47 j., met H. G. Nagelvoort, 37 j.

Bevallen: J. Klaasen, geb. Coenders, Z. — A. Jansen, geb. Lusink, D. — W. A. Philippe, geb. Jansen, Z. — E. v. Gelder, D. — H. C. Langenberg, geb. Schat, Z. — J. B. v. d. Steen, geb. Ilohan, D. — Z. v. Roekel, geb. de Vos, D. — H. Jansen, geb. Wissink, D. — J. Borninkhof, geb. ter Schegget, D. — A. Boersebroek, D. — H. Verniers v. d. Loeff, geb. Bierman, Z. — H. W. Borkeveld, geb. Sabel, D. — A. Hoogland, geb. Beumer, Z.

Overleden: J. F. Roeloffzen, 64 j. — P. Oudenaarden, 35 j. — A. R. Renssen, 2 j. — D. Gelder, 3 j. — H. Kerkhof, huisvrouw van H. Weenink, 44 j. — B. Berendsen, huisvr. van G. Kemmink, 50 j. — F. J. Theurer, 7 m. — J. H. Kaspers, 52 j. — J. Scholten, wed. van D. v. Duivenbode, 50 j. — J. F. Evers, 5 m. — M. Illichan, 10 w. — E. N. Teerink, wed. J. F. Roosen, 65 j.

APELDOORN:

Van 27 sept. tot en met 4 oct.

Gehuwd: D. Winterman, 40 j., met D. Scheij, wed. van H. Eekhuis, 36 j. — J. Struikenkamp, 34 j., met J. v. Bremen, 28 j.

Bevallen: R. v. d. Bosch, geb. Hendriks, Z. — J. Broekhuis, geb. v. Putten, D. — J. Holtkamp, geb. v. d. Burg, Z.

Overleden: Geene.

Marktprijzen.

ZWOLLE 4 october.

Tarwe f 7.00 à 9.00. — *Rogge f* 5.50 à 6.50. *Boekweit f* 5.40 à 6.00. — *Garst f* 4.00 à 4.20. *Aardappelen f* 1.40 à 2.25. — *Boter* n. p. *f* 0,60 à 0.80. ⅛ ton *f* 14.00 à 14.50.

DEVENTER, 4 october.

Tarwe f 7.75 à 8.50. — *Rogge f* 5.40 à 5.90. *Boekweit f* 5.30 à 5.90. — *Garst f* 3.75 à 4.00. *Haver f* 3.00 à 3.30. — *Paardeboonen f* 5.25 à 5.50. *Boter* 1 soort *f* 13.50 à 14.00; 2 soort *f* 12.00 à 12.50. — *Aardappelen f* 1.40 à 1.60 het mud. Ter markt 45 à 50 mud. Per schip verzonden 900 à 1000 mud tegen *f* 1.75 a *f* 2.10 het mud.

ZUTPHEN, 3 october.

Tarwe en *Rogge* bij matigen aanvoer, door levendige vraag voor consumtie en ter zaaijing, goed prijshoudend. Oude *Tarwe* gold van *f* 4.80 tot 9.00. Nieuwe van *f* 7.50 tot 8.50. — *Rogge* van *f* 5.40 tot 5.90. — *Boekweit* uitermate schaars ter markt, waardoor hoogere prijzen, als: van *f* 5.00 tot 5.75. Overige artikelen niet ter markt. — *Aardappelen* geladen ruim 1700 mud, tegen *f* 1.60 à 1.80. *Boter:* van *f* 12.50 tot 13.50 het ⅛ vat.

Waterhoogte te Arnhem.

7 Oct. 1 El 2 Palm 7 Duim; gew. 7 D. gev. 0 D.

[...] dezer courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f 1.[...] [...]en regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.